

Szerkesztőségi iroda:
Nagybecskerek,
Zápolya-utca 1-ső szám,
hová a lap szellemi részét illeté minden közlemény intézendő.
Kiadóhivatal:
Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.
Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.
Főszerkesztő: Dr. BRÁJIER LAJOS.

Előfizetési árak:
Egész évre ———— 24 kor.
Félévre ———— 12 .
Negyedévre ———— 6 .
Egy óra ———— 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —
Hirdetések
a kiadóhivatallal megadottak el.
Azonkívül az összes hirdetési irodákban.
Megjelenik
vasár- és ünnepnapok kivételével mindennap délután 5 órakor.

Nagybecskerek, 1908. XXXVII. évfolyam 268 szám. Szombat, nov. 21

Háborus veszedelem.

— nov. 21.

Egyre aggasztóbb tünetek jelentkeznek a Balkán felől. A szerbek és montenegróiak valósággal hivalkodnak a háborus kedvükkel. Csapatjaikat a határ felé tolják és a hegyeket teletüzdelik ágyukkal, hadd resz-kessen e szörnyű elszántságtól a monarkia.

A magyar-osztrák monarkia a kalandos készülődésekre azzal felelt, hogy a határmenti ezredeket kiegészítette a békeleltetés teljességéig, a nemzetközi udvariasság kötelei nyugalmát pedig oly mértékig őrizte meg, hogy a legszenvedelmesebb békebarát se találhatna kifogásolni valót ez eljárásán.

A szerb diplomácia nem tudta megérteni az erőnek és a nagyhatalmi öntudatnak ezt a kiméletét és valóságos operett-jelenetet rögtönzött, mikor a nagyhatalmak képviselői a béke érdekében interveniáltak a szerb miniszterelnöknél. Ez az ur nem azt felelte, hogy szánom-bánom, hanem előlegezett egy farsangi tréfát a komoly misszióban fáradozó diplomatáknak, mondván, hogy ők ártatlanok, mint a ma született bárány és mindenek a magyar-osztrák monarkia az oka, mert a magyar és osztrák katonai hatóságok minden ok nélkül megsértették a szerb territóriumot és ezzel a szerb államot.

Itt konstatálni kell, hogy ha a béke a monarkia becsületes szándéka ellenére megzavartatnék, azért Szerbia és Montenegro fognak felelni és egyuttal azok a faktorok, amelyek ezt a két erőhagyott országocskát erejét fölülmuló kalandokra ösztökélik. Mert hogy erre a kockázatos játékokra nem önmagukból merítik a bátorságot, az nyilvánvaló. Valakik ott söntör-

ködnek a két kis náción mögött és ezek bujtogatják és bizgatják a veszedelmes vállalatra. Ha önmagukra volnának hagyatva, nem mernének így legénykedni, mikor tudhatják, hogy a monarkia egy erőteljes lépéssel úgy beletaposhat a gyomrukba, hogy egyszerre lohad le a nyegle elbizakodottságuk.

Hát ebben a helyzetben ez a legelszomorítóbb. Nem a szerb mozgolódás, hanem az a döbbenetes, hogy ma, mikor az európai államok annyi áldozatot hoztak a béke fentartására, akadnak hatalmas tényezők, amelyek alattomban a béke ellen lázitanak és engedelmes eszközül felhasználnak erre két kis államot, amelynek a népe a vele született szenvedelmessége okán könnyen befonható, könnyen oktalan-ságokra kapható.

Mi a békét akarjuk. Boszniát is a béke biztosítása végett anektáltuk, ám, ha mindenáron akarják a háborút, hát lehet háboru is. De csak a legutolsó esetben, mikor az éretlen provokációval szemben már másképpen nem védheti meg a monarkia fölényét és méltóságát. Nekünk azonban csak a legeslegutolsó eshetőség legyen a háboru. Amit teszünk, tegyük meg a béke kedvéért. Még a felkészülődésünk is ezért történjék. A csöndes várakozásnak most már nem volna értelme. Készen kell állnunk és meglepetéseknek nem szabad kitenni a monarkiát. A hadvezetőségnek ebben a helyzetben csak egy kötelessége lehet: cselekedni, még pedig igen gyorsan és erélyesen. Már a készülődésünk is mutasson annyi erőt, hogy odalent a Balkánon észre térhessenek a félrevezetett népek, még mielőtt a békét könnyelműen megbontják.

A nagybecskereki állami iskolák elhelyezése.

Nagybecskerek, nov. 21.

Sok szó esik mostanában a helybeli állami iskolák elhelyezéséről. Egymást érik az erre vonatkozó cikkek, amilyen legutóbb is kettő jelent meg a „Délvidéki Ujság”-ban, amelyeknek egyike a mostani elhelyezést üdvösnek találja, a másik nem, az egyik mindenáron fejleszteni akarná osztályszaporítást által az iskolákat, a másik a mostani tanuló-létszám és elhelyezés mellett fölöslegesnek és céltévesztettnek tartja a fejlesztést.

Mindkét cikk névtelenül jelent meg és az első, mely olyannyira lelkesedik a mostani elhelyezés és a fejlesztés mellett, a legutóbbi osztály-kitelepítés és egyéb adatok hitelességét tekintve, első pillanatra úgy látszik, mintha tanfőfiutól eredne, de egyes, különösen a „minta-iskolák” megítélésére, valamint az osztályokban levő 60 és 70 tanulóknak a választási törvényvel való összefüggésére vonatkozó megjegyzései azt mutatják, hogy nagyon is — laikus.

A magam részéről minden sorában osztom a „több szülő” által aláírt cikket, melyből örömmel tapasztalom azt, hogy vannak szülők, kiknek érzékük, még pedig helyes érzékük van az iskola ügyei iránt. Az ezen cikkben említettek kivül a dolog lényegére nézve még a következő szerény nézetemnek óhajtok kifejezést adni:

Első sorban konstatálnom kell, hogy iskoláinknak nem annyira sürgős osztályszaporítás, azaz fejlesztés, mind inkább helyes módon való decentralizálás kell. A jelenlegi elhelyezésnél figyelemmel voltak-e az oly régóta hangoztatott, mert szükségesnek érzett decentralizációra? Nézzük az iskolák mostani elhelyezését és vessünk egy pillantást városunk térképére és ha csak némileg elfogulatlanul, minden önző célt és érdeket mellőzve itélünk, azt kell mondanunk, hogy nem!

Aki ismeri városunk területi viszonyait, az tudja, hogy az délnyugat felé terjeszkedik ki legnagyobb mértékben. A több óra járásnyira elterülő „rét” mellett a közelebb eső három sor szőlő, — amelyeknek regenerálásába most erősen belefogtak — meglehetősen lakott és az ott lakó gyermekeknek még most is sokszor 4—5 kilométernyi távolságból kell a központi iskolába járnok, mert a Kolleth-féle házbéli osztályok nekik még nehezebben megközelíthetők. Már

A „TORONTÁL” tárcája.

A paradicsom utja.

Nem akart nőül menni a német császár unokaöccséhez s ezért az apja egy rendkívül magas torony legfelső szobájába záratta a királyleányt, olyan magasan, hogy a felhők alatta szálltak el s még a fecskék sem mertek a közelében fészket rakni, érezve, hogy elfárad a szárnyok, míg oda feljutnak.

Akik látták távolról a fogoly fehér ruháját, amint az ég fele utján lobogott, azt hitték, hogy inkább égből leesett angyal, semmint földről oda felszállt leány.

És Jocelyne királykisasszony nem szünt meg éjjel-nappal jajveszékélni; nem csak azért, hogy elszakították őt a társaitól, akikkel ostabláznai szeretett, de mert nem láthatta többé Rolandot, a rózsás arcú, szőke haju apródot, akinek örökre oda ajándékozta a szívet.

Más részről Roland is ép ilyen vigasztalhatatlan volt és egy alkalommal börtönének, amelybe zárták, az ablakába könyökölve, lenézett a körüllevő szédítő mélységbe s eme szomorú szavakra fakadt:

— Mi haszna élek, miután megfosztottak attól, ki életem egyetlen boldogsága volt? Mikor

közlemben lehettem, nemes harcokkal és diadalmas kalandokkal telt hosszú napokról ábrándoztam; epekedtem a földkerekség minden dicsősége után, hogy felajánljam az isteni lánynak, mint ahogy a juhász fel szokta ajánlani a mezőről haza térve barátnőjének a rét vi ágaiból kötött bokréját; hirtévre vágytam, hogy ő egy mosolylyal jutalmazzon meg. Most azonban, hogy elszakították őt tőlem, mit nekem győzelmek, mit nekem világra szóló név? Miért szedjek virágot, ha nem csókolja egy imádott száj? Nem érdekel többé semmi ezen a világon. Lezárulhattok, szomorú szemeim, nem látjátok többé Jocelynét!

E szavakra az ablakpárkányra szökött és leugrott a mélységbe.

De pár pillanattal előbb három fecske ült le nem messze onnan egy virágos akáca ágára. Szármukat verdesve s vígan csicseregve a lombok közt, Rolandnak minden szavát hallották, bár úgy tettek, mintha nem is figyelnének oda.

— Nem nagy kár ez? . . .
— Hogy olyan nagy a bánata . . .
— Ennek a fiatal szívnak . . .
— És hogy úgy folytak könnyei . . .
— Szép szemeiből . . .

Hogy ezek a madarak beszéltek, semmi meglepő nem volt benne; mert tulajdonképpen nem fecskék voltak, hanem angyalok madár alakban.

Gyakran előfordul, hogy a mennyei szellemek ily módon átvedlenek, hogy kihallgassák a galyak közül, vagy a kéményből, amit itt lenn a földön beszélnek.

Ezt azonban soha sem rossz szándékból teszik. Nagyon szeretnék, ha csak tisztességes szavakat kellene hallaniok és ismételnők; sőt néha, hogy megmentésük lelkünket a büntetések-től, hazudni is mernek az istennek, ki nem nehezelt meg azért rájuk.

— Nem úgy gondolkoztok ti is, mint én?
— Hogy méltányos lenne Rolandot megmenteni?

— Ilyen borzasztó haláltól?
— És hogy anélkül, hogy az Ur visszavetését magunkra vonnók . . .

— Magunkkal vihetnők ezt a gyermeket . . .
— A mi paradicsomunkba?

Erre mindhárman a kétségbeesett fiú felé röpültek abban a pillanatban, amint az ablakból leesett és mielőtt összezúzódott volna a mélységben, magukkal ragadták az ég felé kitért szárnyaikon, melyek most angyalszárnyak voltak.

Roland ugyancsak csodálkozott, hogy nem halt meg és elragadtatva hallotta, hogy hová viszik; nem győzött eleget hálálkodni, ami éppen

FIGYELEM! PETRY JAKAB :: NAGYBECSKEREK FIGYELEM!

Ajánlja az igen tisztelt vevőközönségnek becses figyelmébe dusan felszerelt raktárát a legujabb fazonban és legizlésebb kivitelben készült

férfi, női és gyermekruháit, valamint férfi- és fiú-kalap különlegességeit,

nemkülönbben a legjobb minőségű bel- és külföldi szöveteket feldolgozó mérték utáni szabóságát, ugyszintén a saját műhelyében és felügyelete alatt készült női szürmekabátokat, olliariakat, nagy választékot tart szőrmével bélelt saját készítményű vadász- és gazdász-kabátokból, asztraohán és másnemű prémsapkákból, valamint nyers prémekből is. Elfogad mindennemű szőrmeáru készítését vagy új fazonra való izlése átalakítását.

JUTÁNYOS ÁRAK.

895-x 23

PONTOS KISZOLGÁLÁS.

most mi történik ilyen itélet-időben, mint a milyen ugy novembertől egész áprilisig gyakran lenni szokott? Nincs az a lelketlen szülő, aki gyermekét beküldje feneketlen sáron keresztül a városba és így aztán ezekből a gyermekekből lesznek az analfabéták, nem pedig, mint cikkirő ur tudni véli, a tulzsufolt III. és IV. osztály növendékeiből, mert ha azokat lelkiismeretes tanító vezette addig, úgy azok már bizonyára tudnak olvasni, írni, tehát máris jövődöbéli szavazóképes polgárok. A helybeli iskolák alsó osztályai pedig tudvaleg nem mondhatók tulzsufoltaknak.

Ezelőtt három évvel, mikor a városi hatóság erélyes intézkedése folytán több száz beiskolázatlan tanköteles lett behajtva, csekélységem e lapban sürgette az osztályszaporítást a decentralizáció szemellett tartásával. Akkor a város az oppovai és német-negyedben helyezett el 2-2 osztályt ideiglenes bérhelyiségben. A németvárosi helyiség már akkor sem felelt meg a decentralizáció elvnek, mert ennek szemellett tartása mellett, — ha a tanyai iskolai rendszer talán nehezen keresztülvihető — a Német-végsonon, az Aradáci-ut végén kellene iskolát létesíteni, nem pedig a Magyar-utcában, amely negyednek tanulói eddig zömét képezték a központi iskolának, ahová 5-10 perc alatt értek be, míg az emittett periferiákon lakó gyermekeknek másfél, majdnem két óra kell, míg oda bejutnak. Ezeknek még közelebb esik az oppovai iskola, ha a Daun-féle hid környékén egy a közhasználatnak szolgáló és máris égetően szükséges átjáró létesítenék.

A kir. tanfelügyelőség és a tantestület a nyár folyamán első sorban az oppovai negyedre nézve mondták ki az iskolaépítést, a gondnokság a német-negyedre nézve. De mind a három legilletékesebb faktor a városi képviselőtestülettel együtt egyhangulag mondta ki azt is, hogy a jelenlegi elhelyezés nem lehet más, miut egy évre ideiglenes és az építendő iskolák helyének megállapítását fenntartották maguknak.

Mindezek dacára az első cikk írója sürgősen szükségesnek tartja az osztály szaporítást az ugynevezett Kolleth-féle házban. Senki sem kételkedik benne, hogy ott lenne is tanuló akár 8 tanterem részére is, mert hiszen elvonná a közel eső nagy központi iskola tanulóinak nagy részét, amiattal ebben az épületben, amelytől a jövő tanévben előreláthatólag a zárda is elvesz tanulókat, több terem üresednék meg, amelyekbe a város, ha csak vissza nem telepítetté a Kolleth-féle ház osztályait, boltokat helyezne el. Ezek pedig egyáltalában nem valók iskolaépületbe.

Mindezeknél fogva feltétlenül érett megfontolást kíván egy a fejlesztés mint az iskolák végleges elhelyezése. Ne az legyen a főcél, hogy mindenáron új „körzetet” létesítsünk forszírozott osztályszaporítás által, hanem az, hogy — mint pld. Lugoson tették, ahol a cigányok részére is külön iskolát létesítettek — könnyebben hozzáférhetővé tesszük iskoláinkat éppen a külterületeken lakó gyermekeknek. Ezáltal tesszük iskoláinkat valódi „minta” iskolákká.

Meg vagyok győződve, hogy városunk intéző körei, akik mindenkor meleg érdeklődéssel visel-

tettek iskoláink ügye iránt, ezuttal is higgadt megfontolással ott fogják az iskolákat alkalmas épületekben végleg elhelyezni, ahol azt a célszerűségi, területi és pedagógiai szempontok és érdekek szükségessé teszik. **Wégling István.**

HIREK.

Tájékoztató.

A fürdő (telefon 118. sz.) minden nap reggeli 6 órától kezdve az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden hétfő, szerda és pénteken déltől 9/45 óráig délután. Ugyanazon napokon este 5-től 7 óráig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délelőtt gőzfürdő. A kádfürdő reggeltől este 7-ig nyitva marad.

A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület ingyenes olvasóhelyisége és könyvtára nyitva van mindennap d. u. 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon d. u. 2 órától este 10-ig.

A szabad iskola (munkásgimnázium) november hav előadásai a következők:
November 25-én 8-tól 9-ig Történelem; 9-től 10-ig Magyar irodalom.

November 27-én 8-tól 9-ig Fizika; 9-től 10-ig Nemzetgazdaságtan.

Nov. 22. Országos vásár Nagybecskereken.

Nov. 25. Tenyész baromfi vásár.

December 7. Közig. bizottság ülése.

December 10. Rendkívüli megyei közgyűlés.

— **A görög keletiek ünnepe.** A görög keleti szerb egyház ma ünnepli Mihály arkangyal ünnepét, amely alkalomból ma délelőtt a görög keleti templomokban ünnepi istentiszteletek voltak. Ugyanecsk a mai napon számos nagybecskereki szerb családnál a háziszentet ünnepelték meg.

— **Dr. Vértessy Gyula bucsuja.** Dr. Vértessy Gyula, a jeles író, Torontálvármegye volt tanfelügyelője ma délelőtt utazott el Nagybecskerekéről Temesvárra, új állomáshelyére. Vértessy ma reggel bucsuzott el a tanfelügyelőség személyzetétől, akiknek nevében Szabó Bertalan segéd-tanfelügyelő mondott meleg bucsubeszédet s egyúttal értékes emléktárgyat nyújtott át neki a tanfelügyelőség tagjai részéről. Vértessy meghatottan válaszolt az ovációra, majd az egész tanfelügyelőség kikísérte a vonathoz, ahol még dr. Rajcsányi tanfelügyelőségi tollnok intézett bucsuszavakat Vértessyhez.

Itt említjük meg, hogy Vértessy Gyula, kit távozása alkalmából gyöngékedése gátolt abban, hogy ismerőseitől személyesen bucsút vehessen, lapunk utján vesz bucsút, kérve, hogy tartsák meg őt továbbra is szíves emlékekben.

— **A bíróság köréből.** A temesvári kir. ítélőtábla elnöke dr. Herberik Miklós zombolyai lakos, ügyvédjelöltet a temesvári kir. ítélőtábla kerületébe ideiglenes minőségű díjtalan joggyakor-nokká nevezte ki.

— **Ülések a városnál.** Nagybecskerek város tanácsa és iparhatósága ma délelőtt fél 11 órakor dr. Perisics Zoltán polgármester elnök-lésével ülést tartott, amelyen több folyó és kisebb jelentőségű panaszos ügyet intéztek el.

— Mondom, hogy megérkeztünk! Ezen a toronyon van a paradicsom! Ezen a toronyon, hol Jocelyne felém tárja karjait, melyek szebbek a ti szárnyaitoknál!

Az angyalok elcsodálóztak.
— Mit balga gyermek, te nem akarsz...
— Követni bennünket...
— Az örök kéjek honáig?
— Nem akarod a kiválasztottakhoz hasonlón...

— Kik szünet nélkül önkívületben vannak.
— Látni a páratlan fényt és pompát...
— A csodás kerteket...
— Hol a virágok, melyek csillagok...
— Elkábitják fénylő illataikkal.
— Az égi méheket, a lelkeket?
— Nem akarsz a szüzek közt?...
— Kiknek himnusza rózsákat fakaszt...
— Arát választani magadnak...
— Ki hervadhatatlan ábrándokkal...
— Hinti be angyali nászágyadat?
De Roland vergődve:

— Nem, nem! Én nem megyek tovább!
Az angyalok erre méltán felháborodva rajta, hogy ilyen semmibe sem veszi a paradicsomi örömeiket, kisiklottak alóla s Roland a levegőn át egész súlyával a torony lapos tetejére vágódott le.

Összezuzott tagokkal, repedt koponyával feküdt ott a szegény Roland; vér omlott a szájából, szeméből, homlokából. Érezte, hogy meg kell halnia és egész testében olyan fájdalmakat érzett, aminőkről fogalma sem volt.

De Jocelyne felbomlott hajjal, átkarolta a nyakát, simogatta a sebeit, csokolgatta véres ajkait...

— Jól tudtam, mondta a haldokló fiú, hogy én jobban ismertem, mint ők, a paradicsom utját!

Catulle Mendès.

— **A szabad liceum megnyitó előadása.** Holnap vasárnap este lesz a torontáli közművelődési egyesület kebelében működő nagybecskereki szabad liceum megnyitó előadása a színházban, amely alkalommal Erdős Béla tanár tart előadást „A föld és a világegyetem” címen, vetített képekkel. Az érdekes előadásra már ma is lehet jegyet váltani Mangold Lipót könyvkereskedésében. A darabot ma délután a diákságnak mutatja be a kulturegyesület. A színházat már tegnap óta fűtik s így a színházban a legjobb hőmérséklet lesz.

— **Halálozás.** Mint Pancsováról jelentik, Martin Imre, az ottani felsőkereskedelmi iskola nyug. igazgatója tegnap ott 61 éves korában meghalt. Az elhunyt negyven esztendeig működött a magyar pedagógia tövises pályáján és érdemeit a király a Ferenc József-renddel jutalmazta meg. A megboldogultat ma temették el nagy részvét mellet.

— **A szabad iskolából.** A kulturegyesület munkásgimnáziumában tegnap este Jakab Dávid tanár történelmi előadását, dr. Czirbusz Géza tanár pedig a gazdasági földrajz ismertetését folytatta ismét igen érdekesen és vonzóan s nagyszámu hallgatóság előtt.

A legközelebbi előadás november 25-én szerdán lesz és pedig 8-9-ig történelem, 9-10-ig magyar irodalom.

— **Utóállítás.** A nagybecskereki Rezső-laktanyában tegnap reggel 9 órakor tartották meg a szokásos utóállítást, amelyen részt vettek: Neuschl Ferenc honvédezés, Meska Ferenc alezredes, dr. Balás Iván, mint a polgári hatóság képviselője, Venovics Mihály százados, Bodó János hadnagy, dr. Plechl Szilárd megyei főorvos, dr. Misera József és dr. Tóth N. ezredorvosok. A tegnapi utóállítás összesen 30 állításköteles vett részt, akik közül 10 embert soroztak be.

— **Hajtvadászat.** Draxler Brunó szentgyörgyi birtokán kitűnően sikerült hajtvadászat volt 19-ikén és 20-ikán. A vadászon részt vettek: Jenovay Zoltán, Dus Sándor, Zsiros Lajos, Viskidenszky Géza, Daniel Ferenc, Wattay Endre, Demkó István, Sándor Miklós, Lowieser Imre, Marton Andor, Mayer Lajos. Az első napon 460 nyul, 22 fogoly esett zsákmányul, míg a második napon csak délig lehetett vadászni az idő miatt.

— **A piszkos város.** Aki huzamosabb idő óta Nagybecskereken él, annak alkalma volt megfigyelni, hogy aligha van sok olyan piszkos város, mint Nagybecskerek. Nyáron hallatlan porban kell fudokolni az embereknek, ősszel és télen pedig bokáig érő sárban lubickol a hatvan százalék pótdát fizető lakosság. Délelőttönként piszkos rongyokat ríznak le az ablakokból gyanútlan járó-kelők nyakába, gyümölcsérés idején gyümölcs-héjakon csuszkalhatunk, fagyáskor pedig a sikos járdán törhetjük ki a lábunkat, vagy akár a nyakunkat. Ennek a középafrikai állapotnak a mai nap is jellemző példája. Künn reggel óta esik valami vizes hó, amely a járdákon pocsek sártömeggé gyűl össze s az egész városban nincsen járda, ahol nem bokáig érő latyakban s egyúttal a nyaktörés veszedelme nélkül lehetett volna járni. Sem a középületek, sem a magán-épületek járdáiról nem tisztították le a piszkos pocseit, hanem hagyták szépen gyűlni s hagyták az embereket csuszkalva, csónakázva kintlódni. Hogy miért kell ennek így lenni, azt nem értjük. Van ugyanis köztisztasági szabályrendeletünk, amely büntetés terhe alatt elrendeli, hogy rongyokat nem szabad az ablak az utcára rázni, a gyümölcs-héjakat el kell tisztítani, a fagyos járdát főliszolni, piszkos járdát letisztítani, de nincs senki, aki ezt a rendeletet végrehajtaná. Ilyen körülmények között igazán szerethők tudni, hogy mire való a rendőrség és a csendőrség, amelyeknek a törvényes rendelkezéseket végrehajtani, illetőleg azok végrehajtását ellenőrizni kellene, ha még ilyen elemi dolgokban sem tart rendet?

— **A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller** igazi, népszerű háziszerré lett, mely számos családban már sok év óta mindig készenlétben van. Hátfájás, csipőfájdalom, fejfájás, közhvény, csuszna! stb.-nél a Linimenttel való bedörzsölések mindig fájdalomcsillapító hatást idéznek elő; sőt járványkórna, minő: a korela és hányóhasfolyás, az altestnek Linimenttel való bedörzsölése mindig igen jónak bizonyult. Ezen kitűnő háziszér jó eredménnyel alkalmazott bedörzsölésképpen az influenza ellen is és üvegekben: à 80 fill., 1 kor. 40 fill. és 2 kor. a legtöbb gyógyszerárban kapható; de bevásárlás alkalmával tessék határozottan: Richter-féle Horgony-Linimentet (Horgony-Pain-Expeller) kérni, valamint

a „Horgony” figyelni és

— A

tegnapi vas

havazás m

a ló és k

azonban a

néhány em

tainokokna

mint a fűt

a hópelyhe

hajtottak

vásárolta

ennél is sz

vásár utols

is meg le

különb, ma

— A

reki anyak

bejelentés

Ház

számos és

Sándor, rk.

Jochum Mi

rk. — Tót

Erzsébet, rk.

számos és

Adolf, izr.

Baisanszki

Margit, rk.

Stefanovic

gk. földmive

Szül

fia. — Koz

Tóma Ant

Ljubomir,

Jakab, rk.

cseled, fia.

György, gk.

gk. napszám

penzügyi

máv. szertár

napszám, l

vács. leány.

Halál

23 napos, g

magánzó, jár

gk. 5 hónap

gk. 75 éves,

gk. 55 éves,

gk. 11 hónap

gk. 84 éves

Miklós, rk. 5

Beitz Marg

tyanszky R

Kapilári Ján

Gézáné, rk. 2

Fülöp, gk.

Radovanov

vérűség. —

gyenyvítés

számos, tud

agyhártyalob

A hamit

nyomon köv

neme. A vá

vidékre ham

idő óta az i

áldozatává

a maga nem

az ugró sz

bukkan min

vagy azok n

a „Schicht

tehát szapp

védjegyre.

Ami j

hasznosabb

gyógyszere

győ izü, kö

máj-olajna

vesznek. Kap

A ma

és köhögést

A Sc

Az Enaliso

ASA-lá-ánk

A SCOTT-féle

inocszar ve

jezgy a ha

lász - kár

gyeembe

vanni.

a „Horgony“-védjegyre és Richter cégjegyzésre figyelni és csak eredeti üveget elfogadni. 881x4.1

— **A nagybecskereki országos vásár.** A tegnapi vásárt elmosta az eső, ma pedig a nagy havazás miatt volt üres a Vásártér. Ma ugyanis a ló és kirakó-vásárt kellett volna megtartani, azonban az egész Vásártéren alig lézengett néhány ember, a vásárra kirendelt városi hivatalnokoknak pedig egyéb dolguk sem akadt, mint a fűtött helyiség ablakán keresztül nézegetni a hópelyhek hullását. A lóvásárra különben alig hajtottak fel néhány darab lovat, azokat se vásárolta meg senki, a kirakó-vásár pedig még ennél is szomorubb képet nyújt. Holnap lesz a vásár utolsó napja, amelyről azonban már most is meg lehet jósolni, hogy cseppet sem lesz különb, mint a mai.

— **Az anyakönyvi hivatalból.** A nagybecskereki anyakönyvi hivatalban legujabban a következő bejelentések történtek:

Házasságok: Milenov Milán, gk. napszámos és Marinkov Krisztina, gk. — Bancsák Sándor, rk. varga és Szuporov Petronella, rk. — Jochum Mihály, rk. borbély és Légó Erzsébet, rk. — Tót Sándor, rk. napszámos és Ábrahám Erzsébet, rk. — Sztaniszlavjev Vazul, gk. napszámos és Tyuresin Darinka, gk. — Langer Adolf, izr. ügynök és Reichenfeld Róza, izr. — Baisanszki Milorad, gk. cipész és Kirschner Margit, rk. — Popov Simon, gk. papjelölt és Stefanovics Deszanka, gk. — Temerinszki Milos, gk. földmives és Czevite Danica, gk.

Születések: Szórák Sándor, rk. kocsi, fia. — Kozlovaeski Bogolyub, gk. földmives, fia. — Tóma Antal, rk. napszámos, leánya. — Milankov Lyubomir, gk. napszámos, leánya. — Schmidt Jakab, rk. földmives, fia. — Holz Anna, rk. cseléd, fia. — Barla József, rk. fia. — Lambity György, gk. napszámos, fia. — Radanov Péter, gk. napszámos, leánya. — Kolpaszki János, ref. pénzügyi díjnok, leánya. — Steff György, rk. máv. szertárnok, leánya. — Milenov György, gk. napszámos, leánya. — Jevremof István, gk. kovács, leánya. — Hódi Dániel, rk. napszámos, fia.

Halálozások: Czetkov Szmiljana, gk. 23 napos, göresök. — Dazsu Péter, 60 éves magánzó, járványos hurut. — Brankován Szlavko, gk. 5 hónapos, göresök. — Özv. Popov Tivadarné, gk. 75 éves, aggkór. — Jankovich Athanasz, gk. 55 éves, idült tüdőhurut. — Szlavina Szmiljana, gk. 11 hónapos, tüdőhurut. — Nedelyov György, gk. 84 éves, városi szegény, aggkór. — Stref Miklós, rk. 50 éves téglagyári ispán, csontszu. — Beitz Margit, rk. 3 hónapos, göresök. — Kirtianszky Róza, gk. 5 hónapos, gör. sők. — Kapilári János, rk. 1 hónapos, bélhurut. — Krausz Gézáné, rk. 36 éves, genyverűség. — Togyereszku Fülöp, gk. 58 éves napszámos, tüdővész. — Radovanov Lázár, gk. 65 éves juhász, genyverűség. — Vuja Illés, gk. 56 éves napszámos, genyverűség. — Hárió Miklós, rk. 58 éves napszámos, tüdővész. — Vajdics István, gk. 3 éves, agyhártyalob.

A hamisításokról. Korunk haladásait, sajnos, nyomon követi a ravasz hamisítások minden neme. A városokba hamisított élelmiszerek, a vidékre hamisított ipari termékek kerülnek. Ujabb idő óta az ismert „szarvas“ jegyű szappan lett áldoztatva a legkülönbözőbb utáztásoknak. Ez a maga nemében egyedüli szappan tudvalevőleg az ugró szarvast viseli védjegyként. És ime felbukkan minden lehető ugró állat, szarvakkal vagy azok nélkül, csak valamelyest hasonlítson a „Schicht szappan“ szarvasához. Ügyeljünk tehát szappanvásárlásainknál jól a „szarvas“ védjegyre.

Ami jól ízlik, az a szervezetnek rendszeren hasznosabb, mint a visszatetsző dolgok, különösen a gyógyszerek. A „SCOTT-féle Emulsió“ feltétlenül jó ízű, könnyen emészthető összeállítású csukamáj-olajnak, melyet gyermekek is előszeretettel vesznek. Kapható a gyógyszertárakban. (a)

A makacs meghülest

és köhögést gyorsan enyhíti a SCOTT-féle Emulsió

A Scott-féle Emulsió

annyi kellemeles izü, hogy azok, akik nem bírják el a **közönséges csukamájolaj** ízét, könnyen, sőt élvezettel táplálkoznak a **SCOTT-féle Emulsió - val.**

Azonkívül a SCOTT-féle Emulsió sokkal jobb hatása az egészségre. **Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fill.** Kapható minden gyógyszertárban.

830f-73

Az Emulsió csukamáj-olajjal készült. A SCOTT-féle módszer védelmet nyújt a hamisítások ellen. Ügyeljenek a horgonyra!

Heti rovat.

— nov. 21.

Ahogy ime heti kötelességem lejárati idején, jobb ügyhöz méltó buzgalommal rágom a tollszáramat és a bucsuzó hetet frakk-szárnyán megfogom, hogy idő előtt el ne szaladjon: eszembe jut szegény Feszl Géza, ez az erős vágású gondolkodó, akit e héten helyeztek Budapesten örök nyugalomra, eszembe jut pedig azért, mert mintegy öt évvel ezelőtt a Duna-parton reá akadtam, amint az egyik lámpaszlophoz támaszkodott és kérdésemre, hogy mit csinál, röviden csak ennyit mondott: „Figyelek“. Figyelt a nyüzsgő emberáradatot és valami leirhatatlan guny ült érdekes, finom metszésű arcára. Ideges, élénk szeméből kaján öröm sugárzott ki, amiért emberi felszégéseket láthat és boldognak érezte magát, hogy itt lehet a nyüzsgés, a láma középpontjában és a kezét ráteheti az élet lüktető pulzusára. És hazaérve, csupa új, lángoló gondolatot vetett papírra és soriba feloldotta a lelkét. A látás boldogsága ez, az élet okozta mámor, amely szárnyakat tűz az írótoltra és magával ragadja, az író a képzelet és igazság csodás tájaira. Igaz ihlet lopódzik be az utcán is a gondolkodó szellembe, de csak akkor, ha az utca él, ha az emberei egyének, ha a képei változatosak és ha fölülte nem kísért az unalom álmos hangulata. A mi utcánk? A kisvárosi tipikus vonala, amelynek mentén évtizedes fejlődési időközökben csak a házak változnak, a hangulata, az élete olyan régi, mint az a pontosan kiszabott irány, amely keletkezésekor már el volt határozva. És ha olykor mégis változatoság kerül a mi utcánkra ugyan kinek tellenek öröme benne? A kedves, a megszokott, a nyárspolgári nyugalom mindig értékebb a kisvárosi szenzációnál, amely tanulságot és erkölcsi tartalmat oly ritkán hoz magával! A kisvárosi utcai élete brutális és többnyire minden szépség nélkül való. Itt utcai gyerekek dögönyözik egymást, ott vad szidalmak röpködnek a levegőben, amott pedig egy uri ruhába bujtatott legénynek suhanckedve támad és orvul nekirent egy közbecsülésben álló, őszhaju urnak, mert hát az embernek öklöt adott a gondviselés és ez olykor arra jó, hogy boldog tulajdonosa a világnak (amely pedig egy csöppet sem kíváncsi rá) tudtul adja, hogy ő is a világon van. Az emberben elhül a vér. Ez hát a kisvárosi erkölcsé? Ezért küzd, dolgozik, ezért teljesíti híven és lelkiismeretesen polgári, apai nehéz kötelességeit az ember, hogy hosszú és fáradságos idők múlva, amikor a gondok már havat szórtak a fejünkre és a szemünk már bágyadtan lobog, — egy éretlen legény vad támadásának, nemtelen inzultusának legyünk kitéve? Ugy tudjuk, hogy a kisvárosban meleg családi érzésekkel nevelik a gyermeket, hogy a felebaráti szeretet csak itt tud látható és bensőséges lenni, és hogy a kisvárosban szelid rokonsági érzések fűzik egymáshoz a kicsiny számú embereket. Hol az az erkölcsi nevelés, az a felebaráti szeretet, az a rokonsági érzés? — Forduljunk el az utcától, mert szomorú az utca élete; forduljunk el a felebarátunktól, aki az öklő jogára hivatkozva, nem kér a felebaráti szeretetből; és sohse magasztaljuk a kisvárosi erkölcsöket, mert közönségesek, hívságosak és szomorúak ök.

És mert az utcáról menekülnünk kell, befordulunk — a kávéháza. Figyelmező máskor is akad itt elég, de ezuttal a filharmonikusok hangversenye ünnepi közönséget gyűjtött egybe. Szép, elegáns, uri közönséget. Egyszer már illik nyomtatásban is konstatálni: kevés városban lát a figyelő ennyi sugárzó, gyönyörű női arcot, mint minálunk. Érdekes vonalú, finom profilok villognak felénk, az élet művészete itt csodás fejjalkotásokban sugárzik. És modorban, a társalgás fesztelenségében (olykor tartalmában is) nyugati jellegzetességek nyilvánulnak, női ösztönnel megérzett jellegzetességek, amelyek bizonyos átfogó előkelőséggel nivellálják ezt a női közönséget. Valami különös finomság vegyül ezért a kávéház egyhangú zajába, valami diszkrét tartózkodást veszünk észre az embereken, akiket az alkalom ma ünnepiekké varázsolt át. Máskor számolunk a figyelmeztető közmondással: a látszat csal. De olykor kedves és vonzó a látszat is, ha csal, jól teszi. Ki törődne ilyenkor velem, hogy ezek a könnyedén ivelő ajkak a

szomszéd asztalnál ülő hölgyről suttognak intim és féligaz dolgokat, vagy hogy a beszéd finom formája sokkal nemesebb — a tartalomnál? Csak csaljon a látszat és nemuljon el az igazság, hiszen ugysem akarunk mi szivekbe látni, csak arcokat, vagy villogó szemeket nézni. Még a pszichológus is megtalálhatja itt a maga jussát, éppen csak két közmondást kell egymással szorosán összekötnie: a szem, ez a gyönyörű, beszédes női szem, a lélek tükre, de — a látszat csal. Enfine: a zene lágyan a szivekbe lopódzik, villamos ivlámpák alatt előkelő közönség simul össze, valami halkán duruzsoló moraj fut végig a termen és az idegen, akit a látszat leginkább tud rabul ejteni, élvezetes impressziókat gyűjt össze egy intelligens, fejlődő városról, amelyben élni — gyönyör és meghalni — ostobaság. Már ezért az összefoglaló képért is érdemes itt zeneestélyeket rendezni és a filharmonikusok, akik e városban társadalmi hivatást teljesítenek, minden támogatásra érdemeseknek bizonyulnak. Ők a társadalmi ünnepek rendezői és tulajdonképeni zenei céljukon kívül fontosnak látom az egyletnek ama másik, habár mellékes hatását is: hogy szépítik és ünnepi színekben varázsolják elénk a mi közönségünket. Egy estére leomlanak a válaszfalak és a művészet jegyében egyesülnek az összes, látszólagos ellentétek. A látszólagos báró egy-két órára akaratlanul egyszerű polgárrá törpül; a polgár műértő arccal hallgatja a művet, melyet nem ért; és a polgári ruhában megjelenő munkás arcán ott lebeg a kihívó tudat: „Vagyok olyan legény, mint te!“ És Wagner géniusza és Grigg szelleme itt szocialisztikus tevékenységet fejt ki — pont 12 óráig, amikor az ideiglenes testvéri bilincsek feloldódnak és mindenki újra kakassá lesz a maga — birodalmában...

Ez volna hát a hét története? A történeti elem teljes hiányával, így valószínűleg meg a krónika-írás súlyos feladata. Eppen csak a forma kedvéért, és hogy egy történeti elemet is lopjak be az irásomba, én is jelentem, (habár megerősítésre nem szorul), hogy a mi jó Bégánk — soványító-kurát tart. A hajók csak nehezen közlekedhetnek rajta és ez némi gazdasági fájdalmat okoz. Nekem nem. Az én hajóim messze, messze vitorláznak és büszkén szállítják mesebeli gazdagságomat. Ha ugyan az összes vizek még ki nem száradtak — holdban... —odi.

TÁVIRATOK

Országgyűlés.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, nov. 21. (A „Torontal“ eredeti távirata.) A képviselőházban ma is tovább folytatták a költségvetés tárgyalását minden nagyobb érdeklődés nélkül. A vitában ma is a horvátok vezettek s kívülük csak más két felszólaló volt. A legnagyobb érdeklődést az új osztrák miniszterelnök keltette, aki ma megjelent a Házban. Az ülés végén interpellációk voltak s a miniszterek válaszoltak egy sereg régebbi interpellációra.

Az ülést délelőtt 10 órakor Justh Gyula elnök nyitotta meg.

Miután felolvasták az interpellációs könyvet, amelybe 3-4 interpelláció van bejegyezve, Bernát Béla előadó betervezi a földmívelésügyi bizottság jelentését az új bortörvényről. Az előadó sürgősnek mondja a törvényjavaslatot s ezért kéri, hogy azt a Ház a hétfői ülés napirendjére tűzze ki tárgyalásra. A Ház ehhez hozzájárul.

Ezután áttérnek a költségvetés tárgyalásának folytatására.

Elsőnek ma Supiló Ferenc horvát képviselő szólal fel, aki magyarul olvassa fel beszédét, amelyben előbb a költségvetést kritizálja, majd ismerteti a magyar propagandát s azt mondja, hogy azt agent provokátorok csinálták. A költségvetést nem fogadja el.

Ábrahám Dezső az önálló bankot és az önálló vámterületet sürgeti. A költségvetést elfogadja.

Mezőfi Vilmos hosszasan bírálja a kormány működését s mivel a kormány-

nak a szociális kérdések iránt nincs érkeke, a költségvetést nem fogadja el.

Utána Budeszavlyevics horvát képviselő beszélt a javaslat ellen s fél 2 órakor áttértek az interpellációkra.

Bozók Árpád az osztrák annexió törvény, Hencz Károly a kivándorlás, Brestyánszky Ferenc pedig egy iparvállalat dolgában interpellált.

Jekelfalussy Lajos honvédelmi miniszter Pinterovics Antalnak a horvát helységnevek tárgyában tett régebbi interpellációjára, Wekerle Sándor miniszterelnök pedig Mezői Vilmosnak a budapesti lakászsora, Hoffmann Ottónak a Rákóczi-albummal üzött visszaélések, Lukinics Ödönnek a károlyvárosi uti-vám, Magdiacs Péternek Illics Koszta pénzügyigazgatónak eljárása, Novoszelo Mátyásnak a Szerbiával való vámbáboru, Bródy Ernőnek és Ábrahám Dezsőnek a bankkارتel tárgyában előterjesztett interpellációira válaszolt.

Az osztrák miniszterelnök Budapesten.

Budapest, nov. 21. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Bienenrth báró osztrák miniszterelnök ma Budapestre érkezett s megjelent a képviselőházban, ahol Wekerle Sándor miniszterelnökkel s a magyar kormánynak a Házban levő tagjaival hosszasan tanácskozott. Bienenrth báró kijelentette, hogy örömmel jött Budapestre s az a törekvése, hogy a magyar kormánnyal egyöntetűen dolgozzék. Az osztrák miniszterelnök a délelőtt folyamán meglátogatta a lakásán a gyöngékedő Kossuth Ferenc kereskedelmi minisztert is.

A koalíció értekezlete.

Budapest, nov. 21. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A koalíciós pártok ma este 6 órakor a függetlenségi pártkörben együttes értekezletet tartanak, amelyen a bortörvényt tárgyalják.

A költségvetés sürgőssége.

Budapest, nov. 21. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Miután a költségvetés tárgyalása az eddigi jelek szerint hosszabbnak ígérkezik, mint azt a kormány hitte, a parlamenti többség köréből kedden indítványt nyújtanak be, hogy a költségvetés tárgyalására a sürgősség mondasék ki.

A balkáni események.

Budapest, nov. 21. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Ma délelőtt a képviselőház folyosóján Bécsből érkezett jelentés alapján az a hír terjedt el, hogy Belgrádban Péter szerb királyt meggyilkolták. Később távirati kérdezősködésre kiderült, hogy a hír nem felel meg a valóságnak, mindazonáltal eléggé jellemzi a szerbiai viszonyokat.

Budapest, nov. 21. (A „Torontál“ ered. távirata.) Konstantinápolyi jelentés szerint Novakovics miniszter ott elismerte, hogy Szerbia a külföldön csak üres ígéretekkel kapott.

Budapest, nov. 21. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Raguzában és Cattaróban minden csendes. Az idegenforgalom semmiféle fennakadást nem szenved és naponkint tesznek kirándulásokat Montenegróba, a nélkül, hogy a kirándulókat valami kellemtelenség érné.

Határidő-üzlet.

Budapest, nov 21. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén déli záratkor a következő árakat jegyezték:

Buza (április 1909.)	26.—
Rozs (novemberre)	22.38.—
Rozs (áprilisra 1909)	21.96.—
Zab (áprilisra 1909.)	17.36.—
Tengeri (áprilisra)	15.16.—

Közgazdaság.

A „Hermes“ Magyar Általános Váltóüzlet R.-T. (Budapest), heti jelentése a tőzsdéforgalomról és a pénzpiacról.

Budapest, november 19.

A tőzsde a lefolyt héten a Balkánról érkező kedvezőlenebb politikai hírek következtében izgatottabbnak mutatkozott, ami a hét első napjaiban az árfolyamok lemorzsolódásában, utóbb azonban jelentékenyebb áresésben jutott kifejezésre. Elsősorban az internacionális értékek kerültek nagyobb mértékben eladásra, míg a helyi papirokban kevésbé sürgős volt a kínálat, mindazonáltal ezen a téren is jegyezhetőek fel kisebb-nagyobb árfolyamvisszaesések.

Megemlíendő, hogy különösen a budapesti tőzsdén uralkodott izgatottabb hangulat, míg a bécsi tőzsde nyugodtabb felfogásnak hódolt, a külföldi tőzsdékről pedig aránylag kedvező tendencia hírek érkeztek. Ily körülmények között feltehető, hogy mihelyt a politikai bonyodalmaktól való aggodalom alaptalannak bizonyul, az értékpapírpiac ismét kedvezőbb mederbe fog terelődni, annál is inkább, miután a pénzösség a külföldi piacokon mindinkább nagyobb mérvet ölt.

Áttérve a forgalom egyes részleteire, megemlítjük, hogy csaknem az összes bank részvények árfolyamoszkenéseket szenvedtek, épp úgy a vas- és szénértekek is a múlt hetekkel szemben alacsonyabb árfolyamokon zárulnak. A budapesti közúti vaspálya-részvények, melyek egy csoportnak vásárlásai következtében 592 kor.-ig emelkedtek volt, ezen vételek megszüntével és a politikai helyzet hatása alatt ismét 570 kor.-ig visszaestek.

A befektetési értékek piacán kiemelendő a 4%-os magyar koronajáradéknak arhanyatlása, mely $\frac{1}{2}$ %-nál többet tett ki, anélkül, hogy nagyobb szabású kötések fordultak volna elő.

A hét nevezetesebb árfolyamváltozásai a következők voltak:

	nov. 12.	nov. 19.
4% magyar koronajáradék	922	9150
magyar ált. hitelbank részvény	737.50	729.—
magyar lezárt mitoló és pénzv. részv.	482.—	471.—
magyar jelzáloghitelbank részvény	431.—	420.—
rimamurányi vasmű részvény	533.—	523.—
budapesti közúti vas pálya részvény	586.—	579.—
osztrák-magyar államvasut.-részvény	687.—	678.—

Felelős szerkesztő: SOMFAI JÁNOS.

Tisztasága 30.000 koronával szavatoltatik.

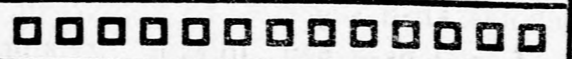

A konyhában és házban

mindent, ami egyáltalában mosható és tisztítható, csakis

Schicht szarvasszappanával

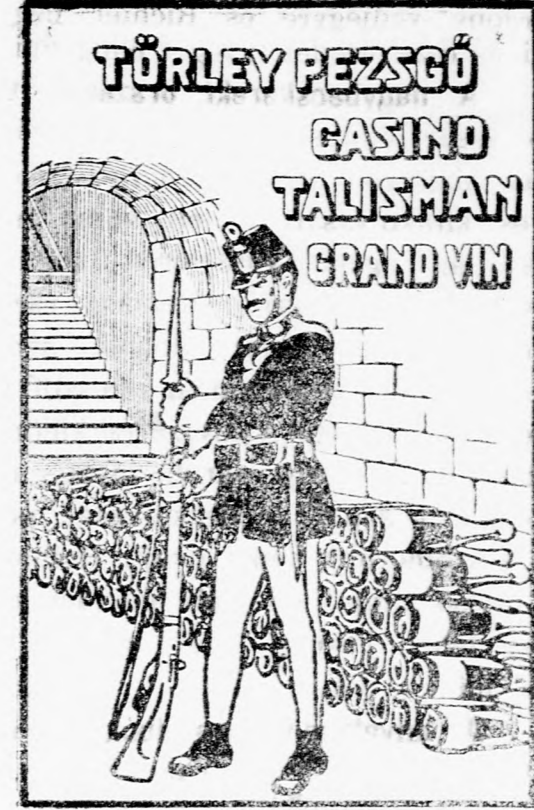
tisztítsunk. E szappan évtizedeken át folytatott beható és lelkiismeretes tanulmányozásnak eredménye. Mosóereje rendkívüli, szavatolt tiszta és ment minden káros keveréktől. Gond nélkül használható tehát minden tisztítási célra, még ott is, hol közönséges szappan felmondja a szolgálatot vagy különös gondosság szükségeltetik.

Nyiltér.

(E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.)

Messaline - és „Henneberg“
Radium - selyem 1:50 K-tól
Louis né - felebb,berment és
Taffet - vámmentesen. Minta
postafordultával.
Megrendelések bármely nyelven intézendők:
ar Seldenfabrik. Henneberg in Zürich.
(41/a-8.8)

Árlejtési hirdetmény.

Torontálsziget község előjárósága 12 drb iskolai pad készítésére árlejtést hirdet.

Az árlejtés nov. 28-án d. e. 10 órakor fog a község háza tanácstermében megtartatni.

Kikiáltási ár 312 korona.

A feltételek a jegyzői irodában betekinthelek.

Torontálsziget, 1908. évi nov. 18.

1038-1.1

Községelőjáróság.

Automobil

(téli, nyári karusseria)

4 üléses, 16 lóerejű, alig használt, (kifogástalan) egy éves modell, tekintettel a szezonra, csak ::
5000 koronáért

azonnal eladó

KÓSA OLIVÉR

határrendőrfelügyelőnél,

:: PANCsovÁN. ::

Steckenpferd liliomtejszappan

a legenyhébb kézi-szappan.

285-20.19

TATAI BRIKETT

kitünő szobafűtési szén.

Jutányos árban

azonnal szállítja:

Magyar Általános Kőszénbánya
Reszvénytársulat

Budapest, V., Erzsébet tér 19.

1040-2.1

Torontálvármegye alispánja.

30893/1908. szám.

Pályázati hirdetmény.

Nagybecskerek r. t. városánál a f. évben megtartandó tisztújítás alkalmával következő állások fognak betöltetni és pedig:

1 polgármester, javadalmazása	4800 K.,	lakbére	800 korona,
3 tanácsnok	egyenként 2600	„	600 „
1 főszámvevő	3000	„	600 „
1 tiszti ügyész	2000	„	— „
1 mérnök	3000	„	600 „ és 160 K. irodai átalány,
1 pénztárnok	2400	„	500 „
1 ellenőr	2200	„	400 „
1 alszámvevő	1600	„	240 „
1 alkapitány	2100	„	400 „
1 közgyám	1900	„	400 „
1 városgazda	1900	„	400 „
1 járlatbiztos	1900	„	400 „
1 levéltárnok	1600	„	300 „
1 pénztári tiszt	2000	„	300 „

Ezen kívül választás útján lesz betöltendő egy iktatói állás 1600 korona fizetéssel és 240 korona lakbérrel és a választás alkalmával esetleg megüresedendő irnoki állás is.

Ezen állásokra pályázatot hirdetek és felhívom pályázni szándékozókat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket nálam f. é. december hó 10-éig nyújtsák be.

Nagybecskerek, 1908. november 14-én.

(1087-3.2)

Jankó s. k., alispán.

OH JAJ! Köhögés, rokedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatásuk

Egger mellpasztillai

az étvágyat nem rontják és kitünő ízűek.
Doboz 1 és 2 korona. — Próbadoz 50 fillér.
Fő- és szétküldési raktár:

„NADOR“ gyógyszertár
Budapest, VI., Váci-körút 17.

ÉLJEN!
Egger-mellpasztillaja csakhamar meggyógyított!

Kapható: Nagybecskereken: Basch Ernő, Benkovich Mihály, Jakoby Ármin, Kellner József, 880-26.9 Vági Sándor. Bégaszentgyörgy: Szerdahelyi Károly, gyógyszerészknél.

Vegyenek csak

Szt. Pétervári sárczipó
utóterhelten a fagyosságban

Valódi háromszögű védjeggyel

1890 T.P.A.M. CSETEPYPFO

1018-02

STOCK
Cognac Medicinal
szavatoit valódi borpárlat

Camis & Stock
gőzpároló telepéből
BARCOLA.

Cognac gőzfőzde állandó hivatalos vegyi ellenőrzés alatt.

Kapható minden jobb üzletben.
615-40.22

Egy, a kellő műveltséggel bíró fiu mint tanonc felvétetik

ALMÁSY és SZEPESSY
könyv-, zenemű- és papirkereskedésében

Nagybecskerek, Hunyady-(fő-)utca.

1007-x.12

Legmesszebbmre jutással! Kedvező üzleti feltételek!

A DREZDNI MOTORGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
egyik legrégebb és legnagyobb

MOTORGYÁR

szállítja az olisemert

szivógáz-
Benzin-
Gáz-
Nyersolaj-
Acetylen-

Motort és járműveket

Vezérképviselet és raktár: **Gellért Ignác és Tsa**
Budapest, Teréz-körút 41. — Telefon szám: 12-91.

622-20.15

GYÁROSOKNAK, KERESKEDŐKNEK ÉS IPAROSOKNAK SAJÁT ÉRDEKÜK,

hogy gyártmányaikat, áru- és iparcikkeiket minél többet hirdessék. — A hirdetések 1900. évi július hó 1-je óta bélyegmentesek és annyira olcsók, hogy aki nem hirdet, az maga ellen vét.

HIRDETÉSEK FELVÉTERNEK A „TORONTÁL“ KIADÓHIVATALÁBAN.

SZALLODA ÁTVÉTEL.

1035-22

Van szerencsém Nagybecskerek város és vidéke n. é. közönségének b. tudomására hozni, hogy a **Korona-szállodát kávéházzal és éttermeivel együtt átvettem**, egész újonnan átalakítva, a mai kornak megfelelően berendezve megnyitottam s azt Klein nagybátyám üzletében szerzett tapasztalatokkal vezetem. — Főtörekvésem az leendő, hogy a n. é. közönség megelégedését minden tekintetben kiérdemeljem. **Tisztán kezelt jó italok kimérése, valamint a legízletesebb magyar konyhával szolgálók.** — A n. é. közönség szíves támogatását kérve, vagyok kiváló tisztelettel **STRASSER MANÓ**, Klein János unokafivére.

Abonensek teljes étkezésre, havi előzetes fizetés mellett, bármikor elfogadtatnak.

ELSŐRENDŰ CIPŐK NAGY RAKTÁRA WEINBERGER K.

Nagybecskerek, Hunyadi-fő-utca 23.
Haltatlan olcsón árusítok jó cipőket, u. m.:

Férfiak részére:

amerikai sevro-bergsteiger 11 K.
ugyanaz gombos 12 „
box bőr cugos vagy
bergsteiger 12 K.

Nők részére:

box vagy amerikai sevro,
füzős 10 K.
ugyanaz gombos 11 „
A legjobb gyermek cipők
szintén olcsó árban.

Viszontel-
árusítóknak
mérésékelt árak.

Vidéki megrendeléseket az
árak rendkívüli olcsósága
daczára két pár rendelésénél
bérmentve eszközölöm.

RÁMPÁS

dr. Brájer Lajos
= szőlőjéből.

Kapható: =
Zápolya-utca I. sz.
(a házmesternél).

822-x.47

XXVII. magyar királyi jótékonycélu államsorsjáték.

Ezen sorsjáték remélhető tiszta jövedelme közhasznú és jótékony célokra fog fordíthatni. — Ezen sorsjáték-
nak 1909 nyeresége 365.000 kor. összegben készpénzben.

Főnyeremény 150.000 korona, továbbá:

1 főnyeremény — — — — —	200.000 kor.	10 nyeremény á — — — — —	1000 kor.
1 „ — — — — —	16.000 „	150 „ á — — — — —	100 „
1 „ — — — — —	5.000 „	300 „ á — — — — —	50 „
6 „ — — — — —	2.000 „	1500 „ á — — — — —	20 „
		10000 „ á — — — — —	10 „

Huzás visszavonhatatlannal 1908. évi december hó 30-án. — Egy sorsjegy ára 4 korona.
Sorsjegyek kaphatók a m. kir. lottójövedéki igazgatóságnál Budapesten (Vámpalota), valamennyi posta, adó-
vam- és schivatainál, az összes vasúti állomásokon s a legtöbb dománytörzsdében és váltóüzletben.

981-6.4

M. KIR. LOTTÓJÖVEDÉKI IGAZGATÓSÁG.

A horvátneuzinai határban fekvő

„Krivier-Navalov“ 65 kat. hold 950 □-öl,
„Navalov-Vizics“ 75 kat. hold 560 □-öl;

a bókai határban fekvő „Vizics“

74 kat. hold 800 □-öl és „Bogdán-
szállás“ nevű, körülbelül 190 kat.
holdas legelőket nyilvános árverésen az

1909 ik évre bérbe adom,

mely árverés f. évi december 6-án
d. e. 10 órakor a szécsányi takarékpénztár helyiségeiben tartatik meg.

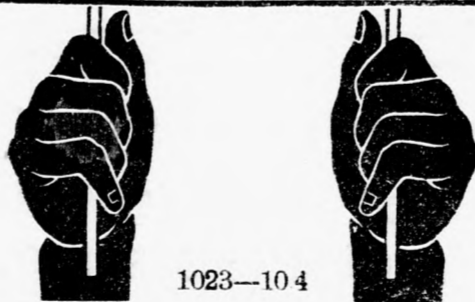
Bővebbet a tulajdonosnál
Probst István, Torontálszécsány.
1041-2.1

Az én ajtóm mindig nyitva áll.

Beléphet bárki bármikor s meggyőződ-
hetik, hogy cikkeim, másokkal össze-
hasonlítva, páratlanul kitűnők.

Tisztelettel

Erczegán Tivadar
fűszer és esemege kereskedése
Hunyad-(fő-)utca.

1023-10.4

MOLL-FELE SEIDLITZ-POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz Moll A.
védjegyét és aláírását tünteti fel.

A Moll A-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása a legmakacsabb
gyomor és állatbélbántalmak, gyomorgörcs és gyomorhív, rögzött
székrekedés, májkövelés, vesebántás, aranyér és a legkülönbö-
zöb nőt betegségek ellen e jeles háziismeret évtizedek óta min-
dig nagyobb elterjedést szerzett.

Ára egy lepecsételt eredeti doboznak K. 2.—
Hamisítások törvényileg fenyegetnek.

MOLL-FELE SÓS-BORSZESZ

Csak akkor valódi, ha mindegyik üveg Moll A.
védjegyét tünteti fel és a „Moll“ felirattal van zárva.

Moll-féle sósborszesz nevezetesen mint
fájdalom csillapító bedörzsölési szer-
köszvény, cauz és meghűlés egyéb követ-
kezményeinél legismertebb nepszer.

Egy ónozott eredeti üveg ára
2 korona.

588 104.24

Fűszerkalkülés

Moll A. gyógyszerész és kir. udvari szállító által
Bécs, I., Tuchlauben 9 szám.

Vidéki megrendelések naponta postautánvét mellett teljesíthetnek
A vaktárban tevék hadározzanak MOLL A. oldalánál és védjegy-
vel ellátott készítményeket kérni

Nagybecskereken Kellner József és Benkovich Mihály gyógyszer-
kapható tárlatban.

Somatose (Hus-tojásfehér)

emeli a legrövidebb idő alatt az
erőállapotot.

Kapható a gyógyszerárakban és
287a-20.11 drogu-üzletekben.

Köbögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a
RETHY-féle
pekete fü cukorkánál!

Vásárlásnál azonban vigyázzunk
és határozottan RETHY-félet kérjünk,
mivel sok hasonlatlan utánzata van.

1 doboz 60 fillér.

Csak RETHY-félet fogadjunk el.

Védjegy: „Horgony“

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régióknak bizonyult háziismeret, mely már
sok év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek
bizonyult közhívnél, oszónál és meghűlé-
seknél, bedörzsöléskeppen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok
miatt bevásárlásokor óvatossak legyünk és csak
olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony“
védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellá-
tott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben
K-80, K 1.40 és K 2.—és úgyszólván min-
den gyógyszerárakban kapható. — Főraktár:
Török József gyógyszerésznél, Budapest.
DE Richter gyógyszerárak az „Arany oroszlanhoz“
Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.
Mindennapi szétküldés.

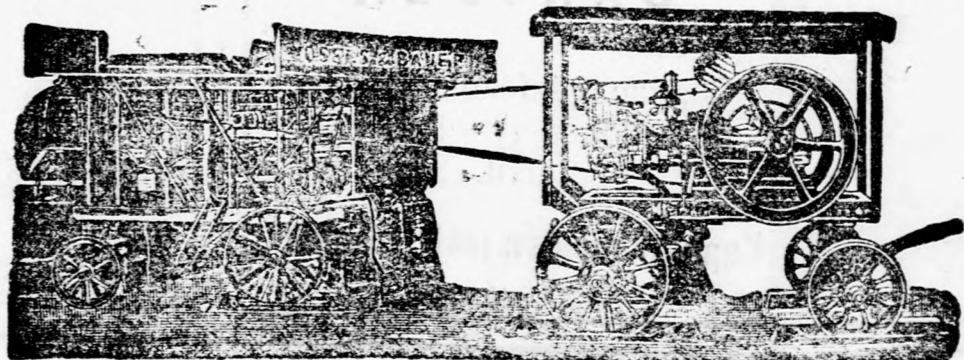
OSERS és BAUER kizárólagos motorgyár

WIEN, XX., Dresdnerstrasse 81-83. • • • • BUDAPEST, VI., Podmaniczky-utca 18.

**Benzinlokomobilok,
benzinmotorok,
szivógázmotorok.**

A jelenkor legelősebb üzem-
ereje. Üzemköltség óra-ló-
erőként 2-3 fillér. Több
száz telep üzemben. Kedvező
fizetési feltételek.

Árjegyzékkel és költségvetéssel
díjmentesen szolgálunk.

ELSŐRENDŰ SZOLID GYÁRTMÁNY

Az utóbbi időben a következőknek szállítottunk gépeket

Schloss János és Társai Szászvesztés	8 HP. cséplő szaróvívny	Takács Imre malomtulajdonos, Pászto	75 HP. ógát- lap
Magoosi János és Fiai Monor (tanyák)	6 HP. „ „	Nagytopolovics	50 HP. „
Papp János Thársbány	8 HP. „ „	Mocs (Kolosm.)	40 HP. „
Nagy J. Pál, Bogár	6 HP. „ „	Magyarbány	30 HP. „
Ij. Pál István, Úrda (Bogár mellett)	4 HP. „ „		és még számos nagy uradalomba.